

ΣΧΟΛΙΑ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΠΑΡΟΙΚΙΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γράφει και επιμελείται ο Γιώργος Χατζηβασίλης

Η ΖΩΗ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 63 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Δυο διαφορετικές Αυστραλίες για πριν και μετά τον πόλεμο

Οι μεταπολεμικοί έλληνες μετανάστες στην Αυστραλία ομολογούμενως δούλεψαν πολύ σκληρά για να επιβιώσουν και να ευμερήςσουν, αλλά οι συμπατριώτες τους προπολεμικοί μετανάστες δεν ήταν τόσο τυχεροί. Ενώ οι σύγχρονοι μετανάστες βρήκαν τις μεγάλες ευκαιρίες που πρόσφερε αυτή η χώρα, οι μετανάστες πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έζησαν απίστευτες κακουχίες.

Ο θείος μου, Στεφανής Μάντικος, ήταν ανεξάντλητη πηγή πληροφοριών για τα δύσκολα χρόνια που έζησαν τότε οι συμπατριώτες μας, κυρίως όταν ξέσπασε η παγκόσμια οικονομική κρίση το 1933.

Ο λαός της Αυστραλίας κυριολεκτικά πείνασε τότε με στρατιές ανέργων στα συσσίτια και οι συμπατριώτες μας δεν ήταν η εξαίρεση. Για παράδειγμα, οι Έλληνες που ζούσαν στην βιομηχανική πόλη Port Pirie στη Νότια Αυστραλία, πήγαιναν εκεί που ήταν σταθμευμένα βαγόνια φορτωμένα με σιτάρι για να μαζέψουν μερικές χούφτες σπόρους από το έδαφος ανάμεσα στις ράγες.

Οι ψαράδες στο Thevenard*** δεν μπορούσαν να πουλήσουν τα ψάρια τους, ούτε να τα ανταλλάξουν με λίγο κρέας ή δημητριακά με τους αγρότες.

Για να φέρει στην Αυστραλία την σύζυγό του θεία Αννίκα και την κορούλα τους, ο θείος μου χρειάστηκε 10 χρόνια για να εξοικονομήσει τα ναύλα. Η θεία μου έλεγε ότι το πρώτο σπίτι της στο Θέβεναρντ ήταν μια παράγκα και αντί για καρέκλες χρησιμοποιούσαν ξύλινα κιβώτια. Φυσικά, αργότερα έκτισαν σπίτια στο χωριό και στο Αντελάιντ όταν τα ψάρια τους έγιναν περιζήτητα, αλλά η ζωή τους τα πρώτα χρόνια δεν μπορούσε να συγκριθεί με την ευημερία των νεομεταναστών.

Σαν Έλληνες, αν και λίγοι σε πληθυσμό οι προπολεμικοί μετανάστες κατάφεραν να διχαστούν πάλι για τις εκκλησίες ανάμεσα στους υποστηρικτές της Αγίας Σοφίας και της Αγίας Τριάδας, δηλαδή ανάμεσα σε Κασελλορίζους και Κυθήριους.

Προβλήματα αντιμετώπιζαν τότε οι μετανάστες και από την συμπεριφορά κάποιων ελλήνων επιχειρηματιών, που εκμεταλλεύονταν τον μόχθο των υπαλλήλων τους. Μάλιστα, αν κάποιος τολμούσε να διαμαρτυρηθούν, τους απειλούσαν ότι θα τους καταγγείλουν στις αρχές ότι ήταν... κομμουνιστές.

Η κατάσταση άλλαξε αναφανδόν για τους αριστερούς μετανάστες, όταν οι Αυστραλοί απέρριψαν την πρόταση του πρωθυπουργού, Ρόμπερτ Μένζις, να θέσει εκτός νόμου το ΚΚΑ.

Στις μεγάλες πόλεις της Αυστραλίας, Σίδνεϊ, Μελβούρνη και Αντελάιντ οι Εργατικοί Σύνδεσμοι με κομμουνιστές ηγέτες, Πλάτων στο Αντελάιντ, Ατλας στο Σίδνεϊ και Δημόκριτος στην Μελβούρνη, ανέ-

Η οικογένεια Ράπτη επιστρέφει στις ρίζες της στο Θέβεναρντ το 2018: Από αριστερά, Κων Ράπτης, Σπύρος Ράπτης, George Shlahtych και Perry Will στο Thevenard Marine Offloading Facility. Picture: Luca Cetta

Για να φέρει στην Αυστραλία την σύζυγό του θεία Αννίκα και την κορούλα τους, ο θείος μου χρειάστηκε 10 χρόνια για να εξοικονομήσει τα ναύλα.

πτυξαν πλούσια συνδικαλιστική κυρίως, αλλά και πολιτικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Πρωταγωνίστησαν στον αντιχουντικό αγώνα και απείλησαν να «δέσουν» τα ελληνικά εμπορικά σκάφη που βρίσκονταν σε λιμάνια της Αυστραλίας, κυριάρχησαν στα διοικητικά συμβούλια των Κοινοτήτων Αντελάιντ και Σίδνεϊ και ήταν η αιχμή του δόρατος στην σκληρή αντιπαράθεση με την Αρχιεπισκοπή.

Αλλά τί τα θέλετε, ακόμη και οι αριστεροί διασπάστηκαν στον Ατλα, όταν διαφώνησαν με τον ιστορικό ηγέτη του, Γιώργο Γκότση, μέχρι που τον εκτόπισαν νόμιμα και άρχισε μια νέα δημιουργική περίοδος. Πλούσιοι σε δραστηριότητες για μια εποχή ήταν και οι φίλοι της χούντας που απολάμβαναν προνόμια και οικονομική ενίσχυση, ενώ ήταν καταδότες αντικουντικών συμπαροίκων που τους «φακέλωναν» στην Αθήνα.

Τελικά, με την κατάρρευση της χούντας, εξαφανίστηκαν στην μεταπολίτευση από τη ζωή της παροικίας οι οπαδοί της και με την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ από τον Ανδρέα Παπανδρέου, συρρικνώθηκαν οι αριστεροί. Σήμερα, δεν υπάρχουν άξια λόγου παραρτήματα των ελληνικών κομμάτων στο Σίδνεϊ τουλάχιστον, αν και όπως μαθαίνω γίνεται μια προσπάθεια επανίδρυσης του παραρτήματος της Νέας Δημοκρατίας.

Στο μεταξύ, για τους Αυστραλούς, οι νεομετανάστες ήταν New Australians επίσημα και wogs ή dagos ανεπίσημα γιατί καλά κρατούσε ο ρατσισμός. Όμως, το κράτος αναγνώριζε την μεγάλη προσφορά των μεταναστών και τους μεταχειριζόταν ως επί το πλείστο δίκαια, άλλωστε η συγκέντρωση των μεταναστών ψηφοφόρων σε ορισμένες εκλογικές περιφέρειες τους έδωσε την ευκαιρία να αποφασίζουν το εκλογικό αποτέλεσμα εκεί.

Στο ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο και τα πολιτικά είδαμε να εκλέγονται Έλληνες βουλευτές και γερουσιαστές, οι οποίοι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην προστασία των δικαιωμάτων της ομογένειας, αλλά και στην υποστήριξη των εθνικών μας θεμάτων, όπως το «Μακεδονικό» και προπαντός το «Κυπριακό».

Το ελληνικό λόμπι τότε ήταν πανίσχυρο στα Κοινοβούλια με τον αριθμό των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων μας, που δυστυχώς τώρα έχουν μειωθεί δραστικά. Δραστικά έχει μειωθεί και ο αριθμός των εθνοτοπικών και άλλων σωματείων μας, ενώ ευμερουν οι φορείς της Αρχιεπισκοπής με τις Ενορίες - Κοινοότητες και τις εκκλησίες τους, τα Κολλέγια, τη «Βασιλειάδα», το Κέντρο Πρόνοιας και την «Εστία» για τα ανάπηρα παιδιά. Ανάλογοι φορείς της Αρχιεπισκοπής υπάρχουν βέβαια και σε άλλες πόλεις της Αυστραλίας. Μικρότερες, αλλά πολύτιμες υπηρεσίες στην παροικία μας στο Σίδνεϊ προσφέρει η δραστήρια Κοινότητα, με τρεις ιστορικές εκκλησίες, απογευματινά σχολεία, κοινωνική πρόνοια, γηροκομείο και το κορυφαίο ελληνικό πολιτιστικό γεγονός στην Αυστραλία, το Ελληνικό Φεστιβάλ.

***Το Thevenard (780 χιλ. από το Αντελάιντ) βρίσκεται στην περιοχή τοπικής αυτοδιοίκησης του District Council of Ceduna και δεύτερη ομιλουμένη γλώσσα μετά τα Αγγλικά είναι τα Ελληνικά. Στο Thevenard υπάρχει η ελληνορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Νικολάου, που έκτισαν οι Έλληνες μετανάστες στην περιοχή και εδραίωσαν την κουλτούρα τους. Πιστεύεται ότι οι Έλληνες ψαράδες στο Thevenard εισήγαγαν στην αυστραλιανή διατροφή το φημισμένο ψάρι barramundi.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ